

Misijski uvidi: istraživanje misijskih temelja u kontekstu Jugoistočne Europe

Melody J. Wachsmuth

Visoko evanđeosko teološko učilište, Osijek

mjwachsmuth@yahoo.com

UDK:266

Izvorni znanstveni članak

Primljeno: 2, 2013.

Prihvaćeno: 4, 2013.

Sažetak

Sudjelovanje u Božjoj misiji u svijetu nalog je svim sljedbenicima Isusa Krista – međutim, razumijevanje onoga što podrazumijeva što, zašto i kako u Božjoj misiji, često biva promatrano kroz objektiv neposrednih povijesnih primjera i osobnog iskustva.

Budući da je misija bitno povezana s načinom našeg razumijevanja Boga, našim postojanjem kao Božjim narodom i načinom na koji promišljamo Božje svrhe u našim specifičnim kontekstima, vrlo je važno, dakle, razmotriti biblijske, teološke i povijesne temelje misije. U svjetlu toga, ovaj će članak istražiti kvalitativnu narav Božje misije i predložiti promišljanje sudjelovanja u Božjoj misiji u kontekstu Jugoistočne Europe.

Uvod

Posljednjih nekoliko desetljeća narodi u Jugoistočnoj Europi bili su aktivno uključeni u misiju – primanjem i poticanjem. No što podrazumijevamo kada upotrebljavamo izraze *misija* i *misije*? Odgovor se može činiti toliko nevažnim i jasnim, da je gotovo i nepotrebnna praktična ili akademska rasprava – uostalom, nije li nam Isus jasno naložio u Mateju 28 da idemo po čitavom svijetu i činimo učenike? A ipak, riječ 'misija' često je opterećena povijesnom prtljagom, različitim biblijskim tumačenjima i osobnim iskustvima, tako da kada koristimo tu riječ, možemo podrazumijevati određeno značenje iz različitih konceptualnih

paradigmi. Zapravo, ono što podrazumijevamo pod pitanjima *što* i *zašto* u misiji, izravno je vezano uz *sredstvo* i *način* u misiji. Misija je suštinski vezana uz način na koji shvaćamo Boga, tko smo mi kao Božji narod, i na koji način razmišljamo o Božjim svrhama u našim praktičnim kontekstima – dakle, to je tema koja opravdava duboko promišljanje koristeći sva raspoloživa sredstva stečena misiološkim studijama tijekom posljednjih nekoliko desetljeća.

Kao strankinja u Jugoistočnoj Europi i osoba koja proučava i piše o pitanjima koja se odnose na misiju, često sam se pitala što znači biti među narodima koji su tijekom povijesti često bili u ulozi “primatelja misije” izvan njihove regije. Odrastajući u baptističkoj crkvi u Americi, moje osobno zanimanje za misiju oblikovala su dva dojma. Prvo, na njega su utjecali oni Amerikanci ozbiljna lica na slikama na panou u kutu s naslovom “Naši misionari”. Povremeno sam mogla nakratko pogledati u njihov svijet kad su se vraćali jednom u dvije godine kako bi propovijedali u nedjelju, prikazujući slike mršavih afričkih beba ili rad na prijevodu Biblije. Moja je reakcija bila mješavina dubokog strahopoštovanja zbog njihove požrtvornosti i olakšanje što Bog nije pozvao mene za takav zadatak.

Drugo, moja ideja o “misiji” bila je oblikovana uz pomoć knjiga s pričama o misionarima, od kojih su mnoge bile napisane trijumfalističkim stilom. Iako moramo prepoznati, cijeniti i učiti od neizmjerne samopožrtvornosti i inovativnosti misionarskih aktivnosti posljednjih dvaju stoljeća, naše pronicljive oči u ovom 21. stoljeću opažaju drugu činjenicu - takve knjige ne prikazuju kompleksnosti s kojima se susrećemo u međukulturalnom prenošenju evanđelja te ostavljaju dojam kako je misionar taj koji izravno “donosi Boga” pasivnim primateljima.

Moja ideja o misiji proširila se tijekom srednje škole i studija prihvaćanjem koncepta o postojanju “kratkoročnih misijskih putovanja”. Rano razočaranje i zbunjenost suprotstavili su se mom misijskom idealizmu na šestotjednom putovanju u Papuu Novu Gvineju. Trijumfalistička misionarska literatura ostavila mi je dojam da su misionari nadmoćna duhovna bića i stoga sam bila zapanjena što su i oni samo ljudi. Također sam bila iznenađena dokučivši “malu Ameriku” u misijskoj bazi, nenasmijana lica sunarodnjaka izvan nje i zadataka koji su predstavljali dnevnu rutinu misionara. Moj najveći zadatak u tih šest tjedana bio je podučavati dvoje djece bračnog para misionara u njihovoj kući duboko u džungli. “Ovo je misija?”, mislila sam u sebi. Zamišljala sam sebe kako gazim kroz močvare i probijam se kroz džunglu naviještajući putem evanđelje. Još više sam bila zbunjena kad smo posjetili malu crkvicu u kolibi s travnatim krovom visoko u planini. Nitko nije govorio engleski jezik, ali su se himne pjevale na engleskom, a dva domaća pastora obukla su bijele košulje i kravate za tu prigodu, u potpunosti odstupajući od ostalih koji su bili jednostavno odjeveni. Što je sve to značilo?

Jedan od problema je to što je moje razumijevanje misije bilo zamršeno povezano s idejom o “poslanom” misionaru. Misija je započinjala kada je misionar

bio poslan od strane svoje crkve ili organizacije u neko udaljeno mjesto kako bi "odnio evanđelje" ljudima koji navodno nikada nisu čuli radosnu vijest. Nikada nisam ni pomislila da Bog priprema neku misionarsku aktivnost ili prisutnost niti pak da neki strani konteksti, naizgled toliko udaljeni, već imaju crkve koje rastu.

Drugi problem bio je to što nikada dotad nisam razmišljala o odnosu između konteksta i evanđelja – svaka će osoba čuti evanđelje kroz filter svoje specifične kulture, a osoba koja prenosi evanđelje, čini to kroz objektiv svoje specifične kulture. Mala crkva u džungli Papue Nove Gvineje očito je vjerovala da crkva mora biti obučena na zapadnjački način. Biti kršćanin nije značilo samo biti Isusov učenik, već i prihvaćanje čitavog zapadnjačkog kulturnog izričaja kršćanstva.

Moj koncept misije bio je izričito monokulturalan, jednodimenzionalan, jednosmjernan, i nesvjesno temeljen na jednom, premda važnom, tekstu iz Biblije. Međutim, takva površna egzegeza misije izostavlja bogatstvo Božje misije koje se stječe kad se Bibliji pristupa s onim što Christopher Wright naziva "misiološkom hermeneutikom". Zapravo, cijela je Biblija misionarska knjiga koja otkriva Božju misiju. On kaže: "Biblija nam prenosi priču o Božjoj misiji po Božjem narodu u njegovu angažiranju u Božjem svijetu radi čitavoga Božjeg stvorenja" (2006, 22). Razmatramo li misiju na taj način, počinjemo shvaćati da misija proizlazi od samoga Boga i od njegovih početnih djela koja je učinio za svijet.

Što je misija?

Tijekom devetnaestog i dvadesetog stoljeća u kojima je protestantska misija značajno napredovala, misionarske su se aktivnosti odvijale diljem svijeta, šireći plod kraljevstva i ozbiljne, nepredvidive posljedice za globalnu crkvu. Jedna od posljedica bila je povezanost između misionarskog djelovanja i kolonijalizma, koja je povezala koncept misije s političkom i ekonomskom moći. Dio toga je proizašao iz segmentiranog motiva za misiju – koji je bio ograničen samo na spašavanje duša (bez obzira na njihov društveni kontekst), kulturnu transformaciju (potreba za "civiliziranjem" Istoka i Juga kroz Zapadnu kulturu), ili denominacijsku ekspanziju (Bosch, 1991, 389).

U povijesnom pregledu misionarskog pokreta često postoji napast da se ponudi pojednostavljena analiza: trijumfalističko opisivanje misionarskog pokreta – slavni misionar donosi evanđelje ljudima koji su u tami, ili imperijalističko – misionar razara kulturu i ovjekovječuje nepravde namećući zapadnjačku kulturu. Zapravo, oba su objašnjenja redukcionistička; oba griješe stavljajući misionara u središte misije podrazumijevajući da su narodi "primatelji" potpuno pasivni i ovisni (Hanciles, 2006).

U posljednjih 50-60 godina, međutim, došlo je do značajne promjene razu-

mijeivanja od “naše misije” do *missio Dei* – Božje misije. Istaknuti misiolog David Bosch prati povijesni razvoj ovoga koncepta – započevši s Karlom Barthom koji kaže da misija proizlazi od Trojedinog Boga. To je preraslou u razumijeivanje da kao što je Bog poslao svoga Sina, obojica šalju Duha, a sve tri osobe šalju Crkvu u svijet (Bosch, 1991, 390).¹

Kasnije je u koncept *missio Dei* uvršteno cjelokupno Božje djelovanje, unutar i izvan Crkve. Drugim riječima, Božja misija ima kozmičke razmjere, zbog toga što je evanđelje radosna vijest – ne samo za pojedince, već za obitelji, društva, kulture, umjetnosti i znanosti, stvorenja i za sve postojeće unutar kozmosa (Bavinck, 1992, 224).

Božja misija, dakle, puno je šira i dublja od jednodimenzionalnog značenja. Potječući iz njegova dinamičkog, trojstvenog odnosa ljubavi, Božja misija nastoji aktivno pomiriti, otkupiti i preobraziti ljude, kulture i stvorenje sve dok se njegova vladavina potpuno ne uspostavi. Ako je ovo Božja misija, možemo reći da je misija *sve* što Crkva čini, a što upućuje prema Božjem kraljevstvu – zapravo, Crkva bi trebala biti miomiris Božje vladavine, predokus onoga što dolazi (Bosch, 1991, 11). No na koji način Crkva odlučuje što je to što upućuje prema Božjem kraljevstvu?

Kvaliteta Božje misije

Ako pogledamo kroz misiološki objektiv, možemo razabrati kvalitativnu narav Božje misije u Bibliji. Wright navodi da je Biblija u cjelini “misiološki fenomen”, a pojedinačni tekstovi odražavaju “borbe koje imaju ljudi s misijom u svijetu konkurentskih kulturnih i vjerskih tvrdnji.” Božja interakcija s čovječanstvom koja je otkrivena u Pismu, otkriva uvide koji odgovaraju na pitanja *zašto* i *kako* vezano uz njegovo misionarsko biće. Ovo postaje jasno kroz njegovo pozivanje i formiranje naroda za sebe – zajednicu “sjećanja i nade, zajednicu misije, promašaja i težnje”, te kroz njegove interakcije s ljudima u drugim kontekstima i vremenskim razdobljima (2006, 50, 51).

Holistička narav Kristove misije također rasvjetljuje kvalitativnu narav Božje misije. Isusovo naviještanje inauguriranja Božjega kraljevstva u Luki 4,18-19 također opisuje njegovu misiju. Uokvirena u kontekstu “godine Gospodnje milosti”, ona se bavi učincima grijeha u svim područjima življenja. Njegova služba aktivno pokazuje širinu i dubinu Božje misije dok liječi bolesne, oslobađa opsjednute demonima, suprotstavlja se društvenoj i ekonomskoj nepravdi, te naviješta

1 Cijeli sažetak o povijesnom razvoju *missio Dei* može se pronaći u Boschovoj knjizi (1991, 389-393).

Kraljevstvo. Misija, dakle, ne može biti samo naviještanje ili evangeliziranje, niti pak zagovaranje ili briga za siromašne. Naprotiv, ona uključuje holističko sudjelovanje i brigu za sva područja Božje misije.

Značajno je to što je Isusova metoda bila metoda konkretnog misijskog djelovanja. Kristološka himna u Filipljanima 2 pjesnički prikazuje Božju misiju kao onu koja je spremna prijeći preko svih prepreka i granica – čak i između Boga i čovjeka. Ne samo da ih nadilazi, već iz ljubavi, uzima na sebe kulturne norme i ograničenja Židova koji živi u prvom stoljeću i govori aramejskim jezikom. On nadilazi granice između Boga i čovjeka, Židova i Samarijanca i neznabošca, bogatog i siromašnog, muškog i ženskog. Iako je sebe ograničio unutar ograničenja čovječanstva, njegov način nadilaženja kulturnih i društvenih prepreka upućuje na širinu Božje misije – ulaz u Božje kraljevstvo otvoren je za *svakoga*: bogatog i siromašnog, potlačenog i tlačitelja, grešnika i predanog vjernika.

Upravo taj utjelovljeni način izvršavanja Božje misije izaziva naše promišljanje o sudjelovanju u Božjoj misiji – možemo li se odreći prava, povlastica i *lakoće* prebivanja u svojoj kulturi kako bismo zakoraknuli u kulturu nekog drugog. Smetaju li nam određeni tabui vlastite kulture da bismo prešli određene prepreke ili pokazujemo široku ekspanzivnost Božje misije slobodnim ulaskom u svijet 'drugoga'? Sudjelujemo li u Božjoj misiji u svim aspektima u njezinu suprotstavljanju protiv podmuklih učinaka grijeha?

Trajni izazov misiologije je hrvanje pomoću Isusovog modela i metode s pitanjima našeg vlastitog konteksta. Kao što Bosch kaže:

...pred nama je izazov dopustiti Isusu da nas nadahne nastaviti logiku njegove službe na inovativan i kreativan način u promijenjenim povijesnim uvjetima. Sada, kao i onda, unijet će velike promjene u društvu ukoliko se u njemu nađe skupina ljudi, koji bi, usredotočivši se na stvarnost Božje vladavine i moleći za njezin dolazak, zauzimali se za stvar siromaha, služili onima koji su na periferiji, podizali potlačene i slomljene, i iznad svega, "Naviještali godinu milosti Gospodnje" (1991, 34).

Na koji način sudjelujemo u Božjoj misiji?

Budući da misija proizlazi iz same Božje biti, slijedi da dok kao Božji narod sudjelujemo u njegovoj misiji, ta misija mora proizlaziti i iz naše biti – našeg identiteta nositelja Božje slike te Kristovih svjedoka u sili Duha. Misija je način na koji se orijentiramo prema svojim susjedima, društvu, našem radnom mjestu i našem svijetu. Ta orijentacija mora biti temeljena na ogromnom izvoru Božje ljubavi za sve ljude i izražena u utjelovljenom, poniznom Kristovu uzoru po sili Duha. Drugim riječima, misija nije tek još jedan zadatak na crkvenom popisu stvari koje treba obaviti, već je u srži razloga njezina postojanja, središte iz kojega sve teče i

bude usmjeravano. Christopher Wright navodi to ovako: “Naša misija podrazumijeva predano sudjelovanje kao Božji narod, na Božji poziv i zapovijed, u Božjoj vlastitoj misiji u povijesti Božjega svijeta za otkupljenje stvorenja” (2006, 22, 23).

Živimo u vremenu promjenjivih trendova i globalnih promjena: brzog rasta globalnog stanovništva i migracija, globalne ekonomske krize i porasti razine siromaštva, globalizacije i munjevitih brzina tehnološkog razvoja, porasta seks industrije, krize zbog SIDE, vjerskog pluralizma te porasta etno-vjerskih sukoba i netrpeljivosti. Povrh toga, dvadeseto stoljeće svjedoči o trajnom geografskom premještanju kršćanstva i misije. Prema statistici Operation World 2001, u 1900. godini, tek je 16% kršćana živjelo izvan Europe i Sjeverne Amerike; u 2000. 59,4% svjetskih kršćana živjelo je izvan Europe i Sjeverne Amerike. Većina kršćana danas živi u Africi, Aziji, Latinskoj Americi i na Pacifičkim otocima (Pocock et al, 2005, 134). 1950. većina je misionara bilo iz Europe i Amerike – sada misionari idu od svuda i posvuda, a većina njih nisu zapadnjaci.²

Nagli trendovi i teška pitanja današnjice nalažu Crkvi da se ciljano uključi u Božju misiju i uhvati u koštac sa svijetom. No kakav je naš pristup tome? Na koji način možemo odrediti kako Bog radi na određenom mjestu ili po određenom pitanju, i na koji se način možemo uključiti a da to bude u skladu s njegovom voljom i svrhom?

Misiologija ili proučavanje misije, misija i *missio Dei* pomoćno je sredstvo po kojem Crkva može sudjelovati u Božjoj misiji u određenom kontekstu. Iako su joj temelji biblijske i teološke studije, misiologija je interdisciplinarno područje proučavanja koje je u dinamičkom i uzajamnom djelovanju s ljudskim kontekstom koji uključuje discipline poput antropologije, sociologije, lingvistike, povijesti i psihologije. Svrha misiologije je bolje razumijevanje načina na koji se Božja misija odražava u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, te pomoći u boljem opremanju pojedinaca i Crkvu u cjelini za njihovo ciljano uključivanje u Božju misiju.

Misiolog Charles Van Engen predlaže prikazivanje misiologije kao četiri uzajamno povezane sfere proučavanja. Prvo, ovaj je esej već dotaknuo pitanje primjene “misiološke hermeneutike” na Bibliju, kako bismo razumjeli na koji je način Bog postupao sa svijetom i svojim narodom od početka. Drugo, važno je razumjeti na koji je način Crkva odgovarala i suprotstavljala se različitim pitanjima tijekom povijesti u svom pokušaju da ostane vjerna svom poslanju. Treće, mora se proučiti vlastiti kontekst: teologiju, povijest, antropologiju, sociologiju i ostale religije. Na poslijetku, mora se uzeti u obzir vlastito iskustvo. Snažna isprepletenost ovih četiriju krugova može dovesti do misiološkog uključivanja što je inkarnacijsko – govoreći o pitanjima određene kulture i konteksta, i proročko –

2 Vidi istraživanje Jehu Hancilesa o migraciji i misiji u *Beyond Christendom: Globalization, African Migration, and the Transformation of the West*. 2008, Maryknoll, New York: Orbis Books.

ukazujući na područja koja Božja misija mora transformirati.

Misiolog Andrew Walls karakterizira inherentne napetosti između toga da se bude inkarnacijski i proročki kao “domorodačko načelo i došljačko načelo”. To znači, iako nas Bog prihvaća onakvima kakvi jesmo u našem specifičnom društvenom i kulturnom kontekstu, on nas ipak nastoji preobraziti unutar našega konteksta, što će nas neminovno staviti u prevagu s određenim dijelovima naše kulture. Drugim riječima, Walls tvrdi da je evanđelje istovremeno “zatočenik i osloboditelj” kulture (2009, 133-145).

Unatoč bolnim lekcijama iz povijesti i izazovnim studijama tijekom posljednjih desetljeća, možda Crkva još uvijek ne uzima pitanje konteksta dovoljno ozbiljno. Misijska je povijest otkrila da ukoliko želimo da evanđelje bude uistinu preobražavajuće, ono mora biti izraženo na autohtoni način. Misijski povjesničar Jehu Hanciles tvrdi: “Krist ne može biti Put ukoliko ne zna odakle dolazite. On ne može biti istina ukoliko ne odgovara na pitanja koja mu postavljate iz svoga konteksta, i ne može biti život ukoliko ne odražava vašu ljudskost” (2006). To znači, primjerice, da će pitanja i problemi s kojima se suočava ruralno romsko selo u Hrvatskoj, biti drukčija od urbanih Srba u Beogradu. Prema tome, sudjelovanje u Božjoj misiji u svakom od ovih konteksta može se činiti drukčijim, no sve treba biti modelirano prema onome što David Bosch naziva “odvažna poniznost” – Kristov način vršenja misije u “sebedarju i odvažnom naviještanju Božje vladavine koja ‘jest’ i ‘još uvijek nije’” (Bevans i Schroeder, 2004, 285).

Zaključak: Misiološke implikacije u Jugoistočnoj Europi

Ako je sva misija Božja misija, a Božja misija ima kozmičke razmjere, i kad bi Crkva sudjelovala u Božjoj misiji, kakve to implikacije ima na Jugoistočnu Europu? Došla sam u Europu prvenstveno kako bih saznala usmenu povijest i napravila misijsko istraživanje, pisala o ovome dijelu svijeta i naučila nešto kroz probleme s kojima se Crkva ovdje suočava. Međutim, nakon studija misiologije, misijske povijesti, te sadašnjih misijskih trendova, mučila sam se s pitanjem: Budući da je misija stanje i mogu sudjelovati u Božjoj misiji gdje god da sam, je li bolje ako ostanem u svojoj vlastitoj kulturi? Zbog različitih razloga – uključujući raspad komunizma i rat u bivšoj Jugoslaviji – Jugoistočna je Europa uglavnom bila kontekst “primatelja misije”, s negativnim i pozitivnim rezultatima. Ako promjenljivi trendovi sada pokazuju da su misionari “odasvuda svakome”, koji je smisao nadi-lazjenja kulturnih prepreka?

Misijski antropolog Sherwood Lingenfelter navodi da je naša kultura istovremeno naš zatvor i naša palača (2006). Tako imamo mogućnost razumjeti Božju misiju na jedinstven način, no možda nećemo biti u mogućnosti vidjeti ostale aspekte ograničenja koje nam nameće naša kultura. Ako je tome tako, tada una-

toč mnogim popratnim izazovima trebamo jedni druge. Možda je najbolji način uključenja u Božju misiju zajedno s ostalima iz drugih kulturnih, društvenih i ekonomskih konteksta.

Takvo se uključenje često naziva “partnerstvom”, no ta riječ ne obuhvaća dovoljno onoga što prikazuje međuovisnost koja je neophodna za istinsko uključene u Božju misiju. Misiolog Vinoth Ramachandra tvrdi da je stručni izraz “partnerstvo u misiji” opterećen kolektivnim i ugovornim nijansama. Takav rječnik kao i sve što on podrazumijeva treba biti zamijenjen biblijskom metaforom zajedničkog djelovanja kao Tijelo u Božjem domu (2010). Ova metafora daje veću slobodu i kreativnost u promišljanju o zajedničkom djelovanju s ljudima različitih kulturnih, ekonomskih i društvenih okvira. Na taj način, možemo biti snažnije privučeni u Božju misiju. Takvi pokušaji međuovisnog djelovanja nedvojbeno će dovesti do neugodnih i potencijalno bolnih tema kao što su moć i kontrola, raspolaganje novcem i resursima, različita teologija i misijski koncepti – no možda će Jugoistočna Europa, sa svojom jedinstvenom poviješću i različitim kulturama, biti idealno mjesto za takve razgovore.

Moje istraživanje u ovome dijelu svijeta bilo je prosvjetljujuće – proširilo je moj koncept Božje misije, ukazujući na moje osobne kulturne sklonosti i podižući pitanja vezano uz međukulturnu misijsku međuovisnost. Božja misija u Jugoistočnoj Europi je širokopojasna, iznenađujući me ponekad i zadivljujući svojim očitovanjem: rastuće romske crkve u različitim zemljama, kršćani koji se zauzimaju za žene i njihovu nerođenu djecu, žena koja služi nemoćnima donoseći im invalidska kolica, mirotvorci koji su mogli uspješno djelovati među različitim skupinama ljudi, te još mnogo vjernih kršćana koji ljube i služe svojim susjedima svakodnevno.

Unatoč takvim brojnim pričama, specifična pitanja, izazovi i prepreke u ovome kontekstu su brojni, višeslojni i složeni. Specifične kulture i složena povijest Jugoistočne Europe ključni su čimbenici u našem percipiranju u uključenju u Božju misiju. Što bolje istražimo temelje koji podupiru naše razumijevanje misije, možda ćemo biti bolje opremljeni za uključene u Božju misiju. Ako uzmemo u obzir četiri uzajamno povezane sfere misiologije, pojavit će se nekoliko pitanja:

1. Koje misiološke teme u Svetome pismu mogu najbolje govoriti o ovome kontekstu?
2. Koja su specifična kulturološka pitanja i problemi jedinstveni za svaki kontekst?
3. Je li Crkva u povijesti otkrila određene uvide ili presedane vezano uz ova pitanja i probleme?
4. Gdje vidimo dokaz Božje holističke misije i na koji način možemo sudjelovati u njoj?
5. Koje metode misije pokazuju došljačko i domorodačko načelo – odgo-

varajuće i primjenjivo u kulturi, koje nastoji preobraziti područja koja nalažu njegovu primjenu?

U jednom smislu, Božja misija nije tajna – tragovi njegova Kraljevstva mogu se vidjeti kada ljudi bivaju oslobođeni od grijeha i sramote, kada drugi bivaju oslobođeni, kad ljudi skrbe za siromašne ili se zalažu za pravdu marginaliziranih. Međutim, možemo također biti zatečeni zbog toga što možemo zapeti u svom vlastitom kulturnom razumijevanju o tome kakvo *bi* ono *trebalo* biti. Prema tome, ovo zahtjeva od nas da se krećemo polagano i s poniznošću, da budemo otvoreni prema drugima i prema Duhu. Misija je u velikoj mjeri izgubila svoje pobjedonosne prizvuke devetnaestoga i dvadesetog stoljeća – prihativši realnost da je misija Božja misija, a ne naša poniznost, pristup ili metode. Kao što Bevans i Schroeder to karakteriziraju, ova nova poniznost može voditi ka ushićenju i nužnosti zbog toga što “radi se o Božjem milosrdnom pozivu čovječanstva na sudjelovanje u dinamičnom zajedništvu koje je istovremeno Božji požrtvovni misionarski život; još je nužniji zbog toga što u svijetu globaliziranog siromaštva, vjerskog nasilja i novog razumijevanja lokalne kulture i podčinjenih tradicija, vizija i praksa Isusa iz Nazareta mogu donijeti novo ozdravljenje i novo svjetlo” (2006, 285). Na taj način, svatko se od nas nalazi na svom vlastitom misijskom putovanju, nastojeći slijediti Isusa u njegovoj viziji, kreativno primjenjujući njegovu praksu u svojim specifičnim kontekstima.

Literatura

- Bavinck, Herman (1992). “The Catholicity of Christianity and the Church” *Calvin Theological Journal* 27, 220-251.
- Bevans, Stephen B. and Roger P. Schroeder. (2004). *Constants in Context: A Theology of Mission for Today*. Maryknoll, New York: Orbis Books.
- Bosch, David J. (1991). *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*. Maryknoll, New York: Orbis Books.
- Hanciles, Jehu. (2006). Lectures on “The Global Evangelical Movement.” Fuller Seminary, Pasadena.
- Lingenfelter, Sherwood (2006). Lectures on “Culture and Transformation.” Fuller Seminary, Pasadena California.
- Pocock, Michael, Gailyn Van Rhee and Douglas McConnell. (2005). *The Changing Face of World Missions*. Grand Rapids, Michigan: Baker Academic.
- Van Engen, Charles. *Lectures on the “Biblical Foundations of Mission.”* Fuller Seminary, Pasadena, California.

Vinoth Ramachandra, *Missiology Lectures*, Fuller Theological Seminary in Pasadena, California, November 12, 2010. http://www.fuler.edu/page.aspx?id=2147485940&LangType=1033&ekfxmen_noscript=1&ekfxmen=e4c7403e8_10_58

Walls, Andrew F. (2009). "The Gospel as Prisoner and Liberator of Culture," In *Landmark Essays in Mission and World Christianity*, Edited by Robert L. Gallagher and Paul Hertig. Maryknoll, New York: Orbis Books. Originally published in *The Missionary Movement in Christian History: Studies in the Transmission of Faith* (Maryknoll, NY: Orbis Books, 1996).

Wright, Christopher (2006). *The Mission of God*. Downers Grove: Intervarsity Press.

Prevela s engleskog Ljubinka Jambrek

Melody J. Wachsmuth

Missional Insights: Exploring the Foundations of Mission in the Southeastern European Context

Summary

Our participation in God's mission to the world is a mandate for all followers of Jesus Christ - however, our understanding of the what, why, and how of God's mission is often viewed through the lens of immediate historical precedent and personal experience.

As mission is intrinsically related to how we understand God, who we are as God's people, and how we think about God's purposes in our particular contexts, it is therefore important to reflect upon its Biblical, theological, and historical foundations. In light of this, the article will explore the qualitative nature of God's mission and suggest some ways in which to think about our participation in God's mission in a Southeastern European context.